

Onderwerp Jaarverslag 2016 toezichthouder calamiteiten en geweld

Steller H. Jager

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 36 Bijlage(n) 1.

Ons kenmerk 6360223

Datum 10-05-2017 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u middels de jaarlijkse rapportage over het toezicht op Wmo-zorg en -ondersteuning in geval van calamiteiten en geweld in 2016. Dit is een taak, waarvoor de gemeenten met de inwerkingtreding van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 verantwoordelijk zijn geworden. Het gaat hierbij om calamiteiten of voorvallen van geweld die zich voordoen bij het leveren van zorg en ondersteuning, en die door aanbieders bij de toezichthouder zijn gemeld. Wij gaan in op de meldingen die in 2016 zijn binnengekomen.

Toezicht op grond van de Wmo

Met de decentralisatie van zorgtaken zijn de gemeenten met ingang van 2015 integraal verantwoordelijk geworden voor de kwaliteit en de continuïteit van de taken die in de Wmo 2015 staan. Die verantwoordelijkheid geldt daarmee ook voor het toezicht op de kwaliteit en continuïteit van de geboden voorzieningen en op de handhaving na gebleken overtredingen bij het gebruik van zorggeld. Eén aspect van dit toezicht betreft het toezicht op de kwaliteit van de geleverde zorg in geval van calamiteiten en geweld. Het gaat daarbij om de melding door een *aanbieder* over een calamiteit of voorval van geweld bij de verstrekking van een voorziening. De gemeenten in de regio Groningen hebben besloten bij de uitvoering van deze specifieke taak in 2015 samen te werken. De bijbehorende bevoegdheden hebben zij gemandateerd aan de gemeente Groningen, die voor deze taak een toezichthouder calamiteiten en geweld heeft aangewezen. Voor de uitvoering ervan hebben zij het *Protocol meldingen calamiteiten en geweld* opgesteld. Besloten is de samenwerking in 2016 voort te zetten.

Meldingen in 2016

Op grond van het genoemde *Protocol* (art. 12) verwerkt de toezichthouder calamiteiten en geweld de gegevens uit de meldingen anoniem in een jaarverslag. In 2016 zijn in de Provincie Groningen negentien meldingen binnengekomen van gecontracteerde aanbieders. Bij 4 meldingen is er sprake van een calamiteit in de formele zin van de Wmo 2015. Na het onderzoek zijn de conclusies besproken met de desbetreffende instellingen, die hierop maatregelen hebben genomen. In 2017 zullen wij toezien of de maatregelen worden uitgevoerd.

Van de 19 meldingen zijn er zijn 7 meldingen binnen gekomen van inwoners van de gemeente Groningen. Er zijn 2 meldingen afgedaan en afgehandeld als zijnde klacht. Bij 5 meldingen zijn interne onderzoeken uit gevoerd door de organisatie, vaak middels de zogenoemde 'prisma methode'. In een PRISMA-analyse worden incidenten en de onderliggende factoren en omstandigheden in kaart gebracht. Hieruit zijn conclusies te trekken die moeten leiden tot verbetermaatregelen. De organisaties hebben na het intern onderzoek verbetermaatregelen getroffen of opgenomen in (Scholings) jaarplannen. Van de 5 meldingen is 1 melding beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo. De organisatie heeft naar aanleiding van deze calamiteit verbetermaatregelen genomen waarvan de belangrijkste zijn:

- opstellen vermissingsprotocol;
- voor start zorg verplichte risico-inventarisatie bij cliënten;
- protocol communicatie bij calamiteiten;

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Jaarverslag 2016 Toezichthouder Calamiteiten en Geweld Wmo Groningen

Jaarverslag 2016 Toezichthouder Calamiteiten en Geweld (TCG) in het kader van de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning 2015.

1. Inleiding

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Wat betreft de Wmo zijn we verantwoordelijk voor het toezicht op kwaliteit én rechtmatigheid. Het betreft het toezicht op de algemene voorzieningen (zoals maatschappelijke opvang) en maatwerkvoorzieningen (zoals beschermd wonen). Voor de Jeugdwet gaat het alleen om het toezicht op de rechtmatige besteding van persoonsgebonden budgetten voor jeugdhulp. Het toezicht op de kwaliteit van de jeugdhulp ligt namelijk nog steeds bij de rijksinspecties. Het toezicht op de rechtmatigheid van jeugdhulp als Zorg in Natura vindt plaats bij de Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG) en bij de deelnemende gemeenten.

De wetgever verwacht dat gemeenten zich bij het Wmo-toezicht zullen toespitsen op de kwaliteit van de geboden ondersteuning. Iedere gemeente is vrij in de wijze waarop het Wmo-toezicht concreet wordt ingevuld, maar wat minimaal geborgd moet zijn is het toezicht naar aanleiding van calamiteiten of geweld. De Gemeente Groningen heeft in dit verband eind december 2014 besloten om na overleg met de 22 overige Groningse gemeenten een Toezichthouder Calamiteiten en Geweld Wmo (TCG-Wmo) te benoemen voor 2015.

De regionale afspraken over de invulling van dit toezichthouderschap Calamiteiten en Geweld Wmo zijn verlengd vanaf 1 januari 2016 tot 1 januari 2017.

2. Regionale samenwerking op het gebied van Toezicht Calamiteiten en Geweld vanaf januari 2017

Naar aanleiding van het jaarverslag 2015 van de toezichthouder calamiteiten en geweld is in het bestuurlijk OOGO van 25 februari 2016 afgesproken dat de gemeenten in de regio bezocht worden met als doel het in beeld te brengen hoe de toezichthoudende taak, inclusief het toezicht bij calamiteiten en geweld, vorm gegeven kan worden voor de komende jaren.

Ten tijde van deze gespreksronde gaven de meeste gemeenten aan bezig te zijn met de ontwikkeling van beleidskaders voor het toezicht op de kwaliteit van geleverde Wmo-voorzieningen. Daarnaast gaven zij aan dat zij gedurende deze ontwikkelperiode de minimale ondergrens van het toezicht op de kwaliteit van Wmo-ondersteuning, zijnde het toezicht bij calamiteiten en geweld, graag opnieuw belegd zien bij de gemeente Groningen. Op grond daarvan is besloten de samenwerking op het gebied van toezicht bij calamiteiten en geweld voor opnieuw één jaar te continueren. Uitzondering hierop vormen de BMW-gemeenten en DAL-gemeenten die deze taak per 1 januari 2017 hebben belegd bij de GGD. Voor Beschermd Wonen waarbij gemeente Groningen als centrumgemeente verantwoordelijk is voor het toezicht op de kwaliteit blijft de toezichthoudende taak in geval van een calamiteit of geweld voor alle 23 Groningse gemeenten bij de gemeente Groningen.

In het bestuurlijk OOGO van 18 november 2016 is afgesproken deze samenwerkingsafpraak rond de zomer van 2017 opnieuw tegen het licht te houden, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de ontwikkelingen rondom vormgeving toezicht binnen de afzonderlijke gemeenten en de toekomstige verdere decentralisatie van Beschermd Wonen en Opvang.

3. Jaarverslag 2016

De toezichthouder calamiteiten en geweld verwerkt de gegevens uit de meldingen anoniem en jaarlijks in een jaarverslag. Hij rapporteert jaarlijks over deze meldingen aan alle colleges van burgemeester en wethouders en doet hierbij aanbevelingen. De jaarlijkse rapportages van de toezichthouder calamiteiten en geweld worden door de colleges vastgesteld en ter kennis gebracht van de betrokken gemeenteraden.

3.1 Casuïstiek

In 2016 zijn er totaal 19 meldingen binnengekomen bij de TCG-Wmo.

Aantal 19 totaal	Type melding	
2	Meldingen af gedaan als klacht	afgesloten
1	Meldingen niet afgerond	niet afgerond / open
1	Melding; sprake van natuurlijke dood	afgesloten
1	Melding gedaan in het kader van seksueel geweld	De organisatie heeft direct passende maatregelen getroffen en een uitgebreid intern onderzoek uitgevoerd. Afgesloten.
1	Melding relatie cliënt en stagiaire	Afgesloten. Geen melding calamiteit
5	Meldingen; Fysiek gewelddadigheid	Afgesloten. Geen verband tussen het incident en de (niet) geleverde zorg.*
1	Melding / onderzoek naar de zorgverlening aan twee cliënten beschuldigd van betrokkenheid bij het overlijden van een inwoner van gemeente De Marne	<ul style="list-style-type: none">- Afgesloten. Diverse voorstellen tot verbetering waaronder;- 1.Samenwerking met ketenpartners en regievoering.2.Maak waar nodig op schrift gestelde samenwerkingsafspraken op bestuurlijk niveau en op cliëntniveau. Professionalisering waar onder scholing en beleid op zorgmijndend gedrag.3.Stel beleid op voor verwarde personen met zorgmijndend gedrag in de gemeente. Draag er zorg er voor dat er één regievoerder is die de zorg en hulp aan deze personen coördineert.
1	Melding; sprake van een zelfdoding	Afgesloten. Geen verband tussen het incident en de (niet) geleverde zorg.*
3	Meldingen; Suïcidaal gedrag cliënten	Afgesloten. Geen verband tussen het incident en de (niet) geleverde zorg.*
3	Bij deze meldingen is nader gegevens opgevraagd of is verzocht tot het intern laten uitvoeren van een onderzoek naar de calamiteit. Afgesloten. Geen verband tussen het incident en de (niet) geleverde zorg.	
Er zijn in totaal 9 interne onderzoeken uit gevoerd door de organisatie, vaak middels de zogenoemde 'prisma methode'. De organisaties hebben na het intern onderzoek verbetermaatregelen getroffen of opgenomen in (Scholings) jaarplannen.		

**In de beoordeling is de zorg als zorgvuldig en kwaliteit goed uitgevoerd maar heeft het incident toch plaats gevonden*

Het meldingsprocotool calamiteiten en geweld is niet bij alle organisaties even bekend. Het is daarom een aanbeveling om dit meer en regelmatig onder de aandacht te brengen.

3.2 Eminente casus / ‘pilot’ samenwerkingsverband

In januari 2016 is een melding binnen gekomen op grond van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) en op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). Twee cliënten zouden betrokken zijn bij de dood van een inwoner van een gemeente. De Inspectie voor de Gezondheidszorg houdt toezicht op zorg geboden vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) en de gemeentelijke toezichthouder vanuit de Wmo. De Inspectie voor de Gezondheidszorg en de gemeentelijke toezichthouder van de centrumgemeente Groningen (de toezichthouders) hebben samen onderzoek gedaan naar aanleiding van een ernstige gebeurtenis. Vanwege de ernst van de situatie, de betrokkenheid van meerdere zorgaanbieders en vanwege de grote maatschappelijke onrust besloten beide toezichthouders zelf aanvullend onderzoek te doen.

Het is de eerste keer sinds de invoering van de wet WMO 2015 en daaraan gekoppeld het overdragen van een deel van de toezichthoudende functie van de landelijke Inspectie IGZ naar de gemeenten, dat er een gezamenlijk onderzoek is gedaan naar een calamiteit bij een zorgaanbieder. Er is sprake geweest van een ‘pilot’ samenwerkingsverband.

Daarmee is ervaring opgedaan in het delen van informatie (o.a. onderzoeksbevoegdheden, protocollen en privacy regelingen). Landelijk vindt er inmiddels afstemming plaats in het kader van ‘Afsprakenkader en draaiboeken voor afstemming van het Wmo toezicht van de gemeente met het nalevings- en stelseltoezicht van de rijksinspecties in het sociaal domein’.

Bijlage; overzicht meldingen per Gemeente

maand	aantal	Gemeente	Beoordeling
Januari	1 melding	gemeente De Marne	beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
	1 melding	gemeente Veendam	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
	1 melding	gemeente Groningen	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
Februari	2 meldingen	gemeente Groningen	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
Maart	1 melding	gemeente Stadskanaal	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
	1 melding	gemeente Zuidhorn	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
April	geen meldingen		
Mei	2 meldingen	gemeente Groningen	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
	1 melding	gemeente Delfzijl	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
Juni	1 melding	gemeente Vlagtwedde	nog geen beoordeling
Juli	geen meldingen		
Augustus	1 melding	gemeente Stadskanaal	beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
September	1 melding	gemeente Oldambt	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
Oktober	1 melding	gemeente Oldambt	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
November	1 melding	gemeente Groningen	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
	1 melding	gemeente Stadskanaal	beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
	1 melding	gemeente Oldambt	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
December	1 melding	gemeente De Marne	niet beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
	1 melding	gemeente Groningen	beoordeeld als een melding calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
Totaal 4 meldingen in de formele zin van de Wmo			

	totaal Provincie 20106	meldingen in de formele zin van de Wmo	
2016	1 melding	gemeente Veendam	
	1 melding	gemeente Zuidhorn	
	1 melding	gemeente Delfzijl	
	2 meldingen	gemeente De Marne	1 melding beoordeeld als een calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
	1 melding	gemeente Vlagtwedde	
	3 meldingen	gemeente Stadskanaal	2 meldingen beoordeeld als een calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
	3 meldingen	gemeente Oldambt	
	7 meldingen	gemeente Groningen	1 melding beoordeeld als een calamiteiten/geweld in de zin van de Wmo
	19 meldingen	8 Gemeenten	